

Rapport fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - TrønderEnergi AS

Behandles i utvalg

Kontrollutvalget i Melhus kommune

Møtedato

30.04.2026

Saknr

27/26

Saksbehandler Eva J. Bekkavik

Arkivkode FE-217

TI-&58

Arkivsaknr 24/307 - 7

Forslag til vedtak

Kontrollutvalget slutter seg til revisors anbefalinger i rapporten og legger rapporten frem for kommunestyret med følgende innstilling:

1. Kommunestyret tar rapport fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll av Trønderenergi AS til orientering.
2. Kommunestyret ber kommunedirektøren legge frem en sak til politisk behandling innen utgangen av 2026, der kommunen som eier skal:
 - a. Vurdere å etablere en felles eierskapsstrategi eller eierinstruks for TrønderEnergi AS.
 - b. Sikre at kommunen har tilstrekkelig kunnskap om valgkomiteens instruks
 - c. Vurdere å fremme forslag i eierorganet om å revidere vedtektenes bestemmelser om valgkomiteen i TrønderEnergi Vekst Holding AS.
3. Kommunestyret ber eierrepresentanten orientere kontrollutvalget om hvordan punkt 2 i vedtaket følges opp i eierrollen og gjennom utøvelse av eierskapet. Orienteringen til kontrollutvalget gis før det avholdes generalforsamling i 2027.

Vedlegg

Rapport fra forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll - TrønderEnergi AS

Saksopplysninger

Kontrollutvalget og kommunestyret har gjennom utarbeidelsen og vedtak av plan for forvaltningsrevisjon for 2024 - 2028, lagt premisset for forvaltningsrevisjonsarbeidet ut 2028.

Kontrollutvalget i Melhus kommune fikk forelagt invitasjonen om felles forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll på sitt møte 25. april 2024 (sak 24/24).

Prosjektplanen ble behandlet på utvalgets møte 25. februar 2025 (sak 4/25).

TrønderEnergi AS eies av Kommunal landspensjonskasse (KLP) og 19 kommuner. Det er to revisjonsselskap som reviderer disse kommunene. Derfor er denne forvaltningsrevisjonen og den felles eierskapskontrollen et samarbeidsprosjekt mellom Trondheim kommunerevisjon og Revisjon Midt-Norge SA. Alle eierkommuner har deltatt i prosjektet, KLP ønsket ikke å delta.

Revisjon Midt-Norge SA har på bakgrunn av bestillingene fra kontrollutvalgene formulert følgende problemstillinger for prosjektet:

1. Hvordan har endringer i konsernstrukturen og etableringen av Aneo AS påvirket kommunenes styringsmuligheter?
2. Utøver eierne i fellesskap eierstyring i tråd med anbefalte prinsipper for god eierstyring?
3. I hvilken grad sikrer styret forsvarlig organisering og styring av konsernet?
4. I hvilken grad har konsernledelsen i TrønderEnergi AS etablert informasjonsrutiner som bidrar til god informasjonsflyt?
5. I hvilken grad følges utbyttepolitikken opp i konsernet?

Metode

Datainnsamlingen bygger på en kombinasjon av intervjuer, gjennomgang av dokumenter og observasjon ved deltakelse i generalforsamling og eiermøte. Revisor mener at datagrunnlaget er tilstrekkelig for å besvare problemstillingene.

Revisors konklusjon, eierskapskontroll

Problemstillingen i eierskapskontrollen er om eierne i fellesskap utøver eierstyringen i tråd med anbefalte prinsipper for god eierstyring.

- Revisor konkluderer med at eierne i fellesskap i hovedsak utøver eierstyringen i tråd med anbefalte prinsipper for god eierstyring.

De kombinerte eiermøtene i TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS har en stor verdi for informasjonsutvekslingen mellom selskapene og eierne. Virksomheten i selskapene er kompleks etter omstruktureringen og eiermøtene bidrar til å dekke eiernes informasjonsbehov. Innkallingsfrist til generalforsamling er ikke lang, men eiermøtene og tidlig informasjonsdeling her bidrar til at eierne kjenner til saker som skal komme i generalforsamlingen. Eiermøtene bidrar også til å dekke opp informasjonsgapet som kan oppstå når eierkommunene oppnevner nye eierrepresentanter i starten av valgperioden.

Revisors konklusjon og oppsummering, forvaltningsrevisjon

Endringer i konsernstruktur og styringsmuligheter

Problemstillingen er hvordan endringer i konsernstrukturen og etableringen av Aneo AS har påvirket kommunenes styringsmuligheter?

Revisor oppsummerer med at TrønderEnergi-konsernet har gått fra å være et operativt energikonsern til å bli et konsern med finansiell virksomhet med mål om å skape verdier for eierne. Kommunene som eiere har kommet lengre bort fra den operative virksomheten og har gått fra å ha direkte eierskap til indirekte eierskap i operativ virksomhet.

Etter omstruktureringen har kommunene direkte eierskap i TrønderEnergi AS og TrønderEnergi Vekst Holding AS. Disse selskapene eier selvstendige selskaper med operativ virksomhet. Kommunene har blitt indirekte eiere til den operative virksomheten. TrønderEnergi AS har blitt et finansielt selskap som er opptatt av å skape verdier, som kommer til uttrykk som utbytte og verdistigning for eierne.

Eiernes styringsmuligheter er i generalforsamlingen og saker som behandles der, eksempelvis valg av valgkomite, valg av styre og vedtektsendringer.

Organisering og styring av konsernet

Problemstillingen som er undersøkt er i hvilken grad styret sikrer forsvarlig organisering av konsernet.

- Revisor konkluderer med at styret i TrønderEnergi AS har bygd opp en organisering av konsernet med styringsdokumenter som framstår logisk og gjennomarbeidet.

Styret har sørget for en forsvarlig organisering av konsernet gjennom blant annet å etablere instruksjer, retningslinjer og strategier. Konsernstyret holder seg orientert om selskapets og konsernets økonomiske stilling, og følger opp selskapets daglige ledelse og virksomhet for øvrig. For tiden arbeider styret og ledelsen med etablering av et system for internkontroll og risikohåndtering som er tilpasset den nye strukturen i konsernet. Det utarbeides bærekraftsrapporter. Videre stilles det krav til samfunnsansvar ved innkjøp fra leverandører. Styret gir en redegjørelse for samfunnsansvar i årsrapporten.

Informasjonsrutiner i konsernet

Problemstillingen som besvares er i hvilken grad konsernledelsen i TrønderEnergi AS har informasjonsrutiner som bidrar til god informasjonsflyt.

- Revisor konkluderer med at styret og administrerende direktør har bygd opp et styringssystem i konsernet som bidrar til informasjonsflyt.

Utbyttepolitikk

Problemstillingen som er undersøkt er hvordan utbyttepolitikken følges opp i konsernet. Herunder hvilke forventninger eierne har til utbyttepolitikk framover og hvordan etableringen av Aneo AS har påvirket konsernets utbyttepolitikk.

Revisor oppsummerer med at utbyttepolitikken har hatt stort fokus både hos eierne, styret og konsernledelsen. Utbyttepolitikken og utbyttentivå er tatt opp med eierne og vedtatt av styret.

De fleste eierne ønsker stabilt utbytte, og ikke høyest mulig utbytte som medfører store svingninger i utbyttentivå. Styret og konsernet har tatt hensyn til eierkommunenes ønske om stabilt utbytte. Fakta viser periodevist stabilt utbytte som ikke svinger med årsresultatet.

Etableringen av Aneo AS endrer ikke målsetting om stabilt utbytte fra TrønderEnergi AS til eierne. Aneo AS skal ikke utbetale utbytte i vekstfasen. Utbyttet fra TrønderEnergi AS er planlagt av fortjenester som nett- og vannkraftselskapene gir konsernet. Det forhold at Aneo AS eier nesten 19 prosent av konsernets vannkraftselskap medfører at grunnlaget for konsernutbyttet til eierne fra vannkraften reduseres tilsvarende.

Eierne i TrønderEnergi AS er blitt kompensert med en omsettelig aksjepost i konsernets fornybørselskap TrønderEnergi Vekst Holding AS (Aneo AS). Fornybørskonsernet Aneo AS innebærer større risiko, men samtidig større forventet gevinst gjennom verdistigning av virksomheten ved salg av aksjeposten frem i tid.

Revisors anbefalinger for eierstyring;

Revisor har følgende anbefalinger som kan bidra til en bedre eierstyring av selskapene:

- Eierne bør vurdere å etablere en felles eierskapsstrategi eller eierinstruks for TrønderEnergi AS.
- Eierne bør være kjent med valgkomiteens instruks.
- Eierne bør revidere vedtektenes bestemmelser om valgkomiteen i TrønderEnergi Vekst Holding AS siden fullmaktsinstruksen har bidratt til å etablere en annen praksis.

Revisors anbefalinger etter forvaltningsrevisjon:

Revisor har ikke gitt anbefalinger til Trønderenergi AS basert på forvaltningsrevisjonen.

Vurdering og konklusjon

Kontrollutvalgets sekretariat mener at revisor har svart ut problemstillingene som var satt for forvaltningsrevisjonen og eierskapskontrollen. Revisors vurderinger framstår som omfattende og gir et godt og relevant grunnlag for videre vurderinger av kommunens eierskap og eierstyring i konsernet.

Rapporten gir kommunen som eier en god oversikt over konsernets organisering, styring og utvikling etter omstruktureringen og etableringen av Aneo AS. Rapporten tydeliggjør særlig hvordan kommunenes eierstyring i økende grad utøves indirekte gjennom selskapsorganene, og hvilke konsekvenser dette har for kommunenes styringsmuligheter.

Rapporten viser at eierstyringen i hovedsak utøves i tråd med anbefalte prinsipper for god eierstyring, men avdekker også forhold der eierne kan vurdere ytterligere avklaringer og styrking av den felles eierutøvelsen.

Kontrollutvalgets innstilling til kommunestyret retter seg mot kommunestyret som eier og utøvelsen av eierskapet, og bygger på revisors anbefalinger.